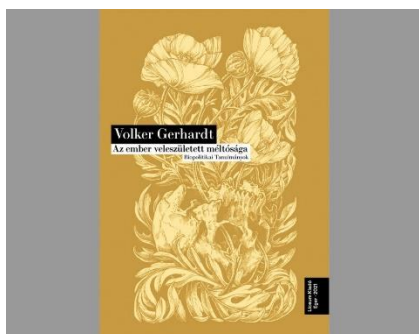

VOLKER GERHARDT**Az ember veleszületett méltósága (Biopolitikai tanulmányok)**

Líceum Kiadó Eger, 2021.

Volker Gerhardt (1944) filozófus a magyar olvasóközönség számára elsősorban a Friedrich Nietzsche-ről magyarul is megjelent monográfiája révén ismert. A jelen kötetben a munkásságának egy másik vetületébe nyerünk bepillantást, abba a részbe, amely a biopolitika különböző kérdéseit taglalja. Gerhardt 2001-ben meghívást kapott a Német Szövetségi Köztársaság Etikai Tanácsába, a kötet írásai a meghívást követő időszakban születtek.

A kötet számos bioetikai kérdést érint, ezek közül jelentős súly helyeződik a személy státuszának a tárgyalására, elsősorban a német Alkotmánybíróság 1975-ben hozott ítéletének, illetve az 1990-es embrióvédelmi törvénynek a kontextusában. Gerhardt a filozófiai hagyományt, ezen belül is legfőképpen a német filozófiai hagyományt mozgósítja elemzései során. A filozófiai álláspontjai rendszerint az élet különböző érintett területeinek konkrét jogi szabályozásával, a szabályozások megalapozásával folytatott párbeszéd során kerülnek kifejtésre.

A jelenlegi magyar kiadás egyik kuriózuma, hogy Gerhardt külön a magyar kiadáshoz új előszót készített (a régi is szerepel a kötetben). Ebben reflektálhatott például a német Alkotmánybíróság 2020 februárjában meghozott azon döntésére, amely alapjogsértőnek találta a német büntetőtörvénykönyvnek az öngyilkosság rendszeres, szervezett elősegítését kriminalizáló rendelkezését. Az Alkotmánybíróság érvelése azokra az esetekre vonatkozott, amikor a beteg önrendelkezési jogát gyakorolva maga rendelkezik a saját haláláról, maga idézi elő saját halálát, ehhez azonban igénybe veszi valaki másnak a közreműködését. Gerhardt a döntéssel szimpatizáló álláspontjának részletes kifejtését a kötetnek azokban a fejezeteiben találhatjuk meg, amelyek a személy életvégi önmeghatározásának, önrendelkezésének kérdéseit tárgyalják mélyreható módon. A Kharón olvasói számára talán éppen ezek a tanulmányok: a *Végő segítségnyújtás (A morális probléma egy gyógyíthatatlan beteg halál*

iránti kívánságának kezelésében), illetve A halál szüksége és szükségessége vonhatják a leginkább magukra a figyelmet. A gerhardti álláspont teljeskörű megalapozása azonban csak akkor tárul fel számunkra, ha a többi, a kötetben taglalt cselekvési opció – in vitro fertilizáció, abortusz, klónozás stb. – elemzését is alaposan követjük. A teljesebb megértés az életvégi döntés gerhardti álláspontját tekintve azért is fontos, mert tágabb kontextusban markánsabban rajzolódik ki a szenvedő embertársainkhoz való viszonya, a gondoskodás hangsúlyozása, amely az élet befejezése mellett hozott döntés körülményeit tekintve fontos szereppel bír: „Biztosak lehetünk abban, hogy az élet megszakításának kívánsága annál ritkábban lép föl, minél közelebb állnak valakihez szenvedésében is hozzátartozói és barátai. Ezért kell az élőknek törekedniük a haldoklóval való közösségre. Csupán így lehet az igazán halt halál az élet része.” (131.o.)

A kötet színesíti a hazai bioetikai irodalmat, ezen belül erősíti annak a hagyománynak a jelenlétét, amely a német filozófusok által művelt bioetika. A jelen kötet a Debreceni Egyetem Bioetikai kutatócsoportjának és az Eszterházy Károly Egyetem Filozófia Tanszékének együttműködésében jelent meg.

Dr. Kőműves Sándor

egyetemi adjunktus

Debreceni Egyetem Általános Orvostudományi Kar

Magatartástudományi Intézet

komuves.sandor@med.unideb.hu